

Субанов Бекжан Абдыжалиловичтин «Экономика адистиктеринин окуу процессинде маалыматтык жана коммуникативдик технологияларды пайдалануунун дидактикалык шарттары» аттуу темада 13.00.08 – кесиптик билим берүүнүн теориясы жана методикасы адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты илимий даражасын изденип алуу үчүн жазган диссертациялык ишине расмий оппоненттин

ПИКИРИ

Субанов Бекжан Абдыжалиловичтин диссертациялык иши экономика адистиктеринин окуу процессинде маалыматтык жана коммуникативдик технологияларды пайдалануунун дидактикалык шарттарын изилдөө боюнча толук бүткөн жана өз алдынча аткарылган жумуш болуп эсептелет.

Теманын актуалдуулугу. Жогорку окуу жайлардын экономика багыты боюнча бүтүрүүчүлөрүнүн билимдеринин сапатына коюлуп жаткан талаптар учурда өзгөчө актуалдуулукка ээ болууда. Маалыматтык-коммуникативдик технологияларды пайдаланууга ээ болбой туруп жогорку кесипкөйлүккө, коюлган милдеттерди аткаруу боюнча негиздүү жана эффективдүү чечимдерди өз алдынча кабыл алуу жөндөмдүүлүгүнө жетишүүгө мүмкүн эмес. Практика көрсөткөндөй, маалыматтык-коммуникативдик технологияларды (МКТ) пайдалануучулардын көпчүлүгү мындан 5-10 жыл мурда өз алдынча эң жакшы аткарып жүргөн жумушун азыр компьютердик технологиялардын жардамысыз кантип аткара тургандыгын элестете алышпайт. Иштетилип жаткан маалыматтардын көлөмү жана татаалдыгы туруктуу өсүп, аны сактоонун, иштетүүнүн жана таркатуунун улам жаңы түрлөрү талап кылынууда.

Жогорку окуу жайларда экономикалык багыттагы адистерди кесиптик жактан даярдоо процессинде маалыматтык-коммуникативдик технологияларды колдонуу менен алардын таанып-билүү ишмердигин

уюштуруунун дидактикалык шарттарын аныктоо проблемасынын кыргыз педагогикасында теориялык-методикалык жактан изилденбегендиги изденүүчү аткарган илимий изилдөөнүн актуалдуулугун негиздейт.

Изденүүчүнүн диссертациялык ишинде төмөнкүдөй карама-каршылыктардын бар экендиги белгиленген:

- ЖОЖдордогу окуу процессин заманбап программалык каражаттар менен камсыз кылуу;
- окутуунун интенсивдүү-өнүктүрүү технологияларына ээ болуу;
- жалпы багыттагы программалардын пакети менен кесиптик программалардын атайын пакеттерин пайдаланууну өздөштүрүү;

Бул карама-каршылыктарды жоюуга болгон аракеттер диссертациянын мазмунун чагылдырып, анын негизинде диссертациялык изилдөөнүн темасынын актуалдуу экендигин далилдеп турат.

Диссертациялык иште коюлган максатка жетүүгө карата изилдөөнүн милдеттери туура коюлган жана логикалык жактан бири-бири менен байланыштуу.

Диссертациялык иште төмөндөгүдөй жаңы илимий натыйжалар алынган. Алар кесиптик билим берүүнүн теориясы жана методикасы адистигин өнүктүрүү үчүн чоң мааниге ээ болот.

Жогорку окуу жайлардын экономикалык адистиктеринде окуган студенттердин маалыматтык жана коммуникативдик технологияларды пайдалануусунун теориялык-методологиялык негиздери аныкталган. Студенттердин кесиптик билимдерди өздөштүрүүсүндөгү колдонмо пакеттик программаларды колдонуунун педагогикалык аспектилери, кесиптик программалык каражаттарды колдонуунун учурдагы абалы изилденген. Болочок экономист адистерди кесиптик жактан даярдоодо маалыматтык-коммуникативдик технологияларды колдонуунун азыркы абалына талдоо жүргүзүлгөн. Кесипке багытталган программалык каражаттарды пайдалануу аркылуу болочок экономистердин таанып-билүү ишмердүүлүгүн калыптандыруунун мазмуну аныкталган. Кесиптик

даярдыктын жүрүшүндө болочок экономистердин таанып-билүү ишмердүүлүктү жана маалыматтык-коммуникативдик технологияларды колдонуунун дидактикалык шарттары иштелип чыккан. Маалыматтык-коммуникативдик технологиялар боюнча билимдерге, ык-машыгууларга, билгичтиктерге жана көндүмдөргө ээ болуучу көнүгүүлөрдүн жана машыгуучу тапшырмалардын жыйнагы түзүлгөн.

Жогорку окуу жайлардагы экономикалык адистиктерде окуган студенттердин кесиптик даярдыгынын учурдагы абалын иликтөөдө, экономисттерди кесиптик жактан даярдоодо маалыматтык-коммуникативдик технологияларды (МКТ) колдонуунун мүмкүнчүлүктөрүн жана аларды окуу процессинде пайдалануунун негизги багыттарын аныктоодо, диссертант КМШ мамлекеттеринин, Кыргызстандык педагогдордун эмгектерине таянган.

Изденүүчү тарабынан маалыматтык-коммуникативдик технологияларды (МКТ) пайдалануунун негизги компоненттери жана аларды калыптандыруунун технологиялары аныкталган. МКТны пайдалануунун негизги компоненттерин жана технологияларын аныктоо процессинде дүйнөлүк илимде жана экономикалык адистиктерди даярдаган ЖОЖдордун тажрыйбаларына таянган.

Изденүүчү болочок экономистерди кесиптик жактан даярдоо процессинде МКТ боюнча билимдерге, ык-машыгууларга, билгичтиктерге жана көндүмдөргө ээ болуучу көнүгүүлөрдү жана машыгуучу тапшырмалардын жыйнагын иштеп чыгууда экономикалык адистиктерди даярдаган окуу жайлардын стандарттарына, окуу пландарын, программаларын пайдаланган.

Изилдөөнүн негизги бөлүктөрү бири-бири менен логикалык жактан тыгыз байланышта жана негизги жетектөөчү идеянын алкагына баш ийип турат.

Диссертациянын илимий жана практикалык маанлүүлүгү.

Издөнүүчү диссертациялык изилдөөсүндө белгилеген проблемалык абалдар аркылуу болочок экономистердин окуу процессинде маалыматтык-коммуникативдик технологияларды пайдалануу менен чыгармачылык жөндөмдүүлүктөрүн өнүктүрүү проблемасы изилденген. Жыйынтыгында, иштелип чыккан окуу-усулдук колдонмолорду, даярдалган колдонмо программаларды, маалыматтык жана коммуникативдик технологиялар боюнча билимдерге, билгичтиктерге, көндүмдөргө ээ болуучу көнүгүүлөрдүн жана машыгуучу тапшырмалардын жыйнагын ЖОЖдордун экономика адистиктеринин окуу процессине колдонулушу мүмкүн.

Диссертациянын жыйынтыктарын жана натыйжаларын пайдалануу боюнча конкреттүү сунуштар.

1. Иштелип чыккан көнүгүүлөрдүн жана машыктыруучу тапшырмалардын жыйнагын болочок экономистердин маалыматтык-коммуникативдик жөндөмдүүлүктөрүн калыптандыруу үчүн окуу процессине пайдаланса болот;

2. Изилдөөнүн натыйжасында иштеп чыгылган окуу-усулдук колдонмолорду, колдонмо программалардын пакетин экономистердин квалификациясын жогорулатуу курстарында колдонсо болот

Диссертациялык изилдөөнүн жыйынтыктары Кыргызстандын жогорку окуу жайларында өткөрүлгөн конференцияларда, эл аралык жана республикалык илимий журналдарга жарыяланган. Автор тарабынан 17 илимий макала 2 методикалык колдонмо жарыяланган.

Жогорудагылар аркылуу изденүүчүнүн илимий-педагогикалык жоболору, корутундулары туура жана теориялык жактан ынандуу, методологиялык жактан негиздүү экендиги тастыкталды. Диссертация ЖОЖдордун экономика адистиктеринин окуу процессинде маалыматтык-

коммуникативдик технологияларды пайдалануу аркылуу анын натыйжалуулугун жана студенттердин билим сапатын жогорулатууга олуттуу салым болот.

Диссертациянын мазмуну менен авторефераттын дал келиши:

Авторефераттын мазмуну диссертациянын мазмунуна толугу менен дал келет.

Диссертациянын мазмунунда жана авторефератта төмөнкүдөй кемчиликтер кездешет:

1. Диссертациялык иште кесиптик багыттагы программалардын пакети кецири каралган эмес.
2. Диссертацияда болочок экономистердин ишмердүүлүгүнө тиешелүү маселелер көбүрөөк болгондо, иштин маанилүүлүгү бир кыйла жогоруламак.

Ошону менен бирге аталган мүчүлүштүктөр диссертациянын жалпы сапатына, баалуулугуна олуттуу таасирин тийгизе албай тургандыгын белгилеп кетебиз.

ЖЫЙЫНТЫК

1. Субанов Бекжан Абдыжалиловичтин «Экономика адистиктеринин окуу процессинде маалыматтык жана коммуникативдик технологияларды пайдалануунун дидактикалык шарттары» аттуу темада 13.00.08 – кесиптик билим берүүнүн теориясы жана методикасы адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты илимий даражасын изденип алуу үчүн жазган диссертациялык иши КР Жогорку аттестациялык комиссиясынын “Окумуштуулук даражаларды ыйгаруу тууралуу жоболоруна” толук жооп берет жана толук бүткөн илимий изилдөө.

2. Субанов Бекжан Абдыжалиловичтин диссертациялык иши 13.00.08 – кесиптик билим берүүнүн теориясы менен методикасы адистиги боюнча педагогика илимдеринин кандидаты окумуштуулук даражасын ыйгарууга татыктуу.

Расмий оппонент,

педагогика илимдеринин доктору,

профессор

Раимкулова А.С.

Профессор А.С.Раимкулован
колун тастыктайм.

